

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้วิธีดำเนินการวิจัยซึ่งประกอบด้วยที่มาของข้อมูล ประชากร การสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวแปร หน่วยการวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังนี้

1. ที่มาของข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้จากการสำรวจข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้มาจากเอกสาร งานวิจัย หนังสือทางราชการเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและเชื่อมโยงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับทฤษฎีอย่างมีเหตุผล

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษา คือประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือข้าราชการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ปฏิบัติงานในวิทยาเขตปัตตานี ได้แก่ กลุ่มที่มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป และมีอายุราชการ 25 ปี ขึ้นไป กลุ่มที่มีอายุ 50 ปี ขึ้นไปและมีอายุราชการไม่ถึง 25 ปี และที่มีอายุไม่ถึง 50 ปี ขึ้นไปและมีอายุราชการ 25 ปี ขึ้นไป ซึ่งปฏิบัติงานในเดือนพฤษภาคม 2553 จำนวน 267 คน โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 2

ตาราง 3 จำนวนประชากรจำแนกตามคณะ/หน่วยงาน

คณะ/หน่วยงาน	อายุ 50 ปีขึ้นไป และมีอายุงานน้อย กว่า 25 ปี (คน)	อายุ 50 ปีขึ้นไปและ มีอายุงานมากกว่า 25 ปี (คน)	อายุน้อยกว่า 50 ปีและ มีอายุงานมากกว่า 25 ปี (คน)	รวม
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3	3	33	39
คณะรัฐศาสตร์	1		2	3
คณะวิทยาการสื่อสาร			7	7
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4	4	76	84
คณะศิลปกรรมศาสตร์			6	6
คณะศึกษาศาสตร์	2	3	37	42
วิทยาลัยอิสลามศึกษา	5	1	16	22
สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา		1	1	2
สำนักงานอธิการบดี วิทยาเขตปัตตานี	7		25	32
สำนักวิทยบริการ	2	2	16	20
สำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง	2	2	6	10
รวมทั้งหมด	26	16	225	267

ที่มา : ฐานข้อมูลบุคลากรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤษภาคม 2553)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ข้าราชการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ปฏิบัติงานในวิทยาเขตปัตตานี ตามจำนวนที่สุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาในครั้งนี้ สามารถตอบปัญหาการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดเอาไว้ ผู้ศึกษาจึงได้ใช้วิธี ดังต่อไปนี้

2.2.1. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการเลือกสุ่มตัวอย่างกลุ่มข้าราชการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ปฏิบัติงานในวิทยาเขตปัตตานี ที่มีอายุ 50 ปี ขึ้นไปและมีอายุราชการ 25 ปี ขึ้นไปอายุ 50 ปี ขึ้นไปและมีอายุราชการไม่ถึง 25 ปี และมีอายุไม่ถึง 50 ปี ขึ้นไปและมีอายุราชการ 25 ปี ขึ้นไป

2.2.2. เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างตามข้อ 1 แล้วผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยนำบัญชีรายชื่อข้าราชการมาเป็นกรอบในการสุ่มตัวอย่าง (Sampling frame) จากนั้นจะใช้เกณฑ์ในการสุ่มแบบไม่ใส่กลับ (Sampling without replacement) โดยการจับฉลากประชากรในแต่ละกลุ่มตามสัดส่วนประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน อจิตพล พุ่มเกื้อ, 2550: 55) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ขนาดความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง ($e = 0.05$)

$$n = \frac{267}{1 + 267(0.05)^2}$$

$$n = 160$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 160 คน

การหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 คน จากประชากรทั้งหมด 267 คน ตามตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะ/หน่วยงาน

คณะ/หน่วยงาน	อายุ 50 ปีขึ้นไป และมีอายุงานน้อยกว่า 25 ปี (คน)	อายุ 50 ปีขึ้นไปและ มีอายุงานมากกว่า 25 ปี (คน)	อายุน้อยกว่า 50 ปี และมีอายุงาน มากกว่า 25 ปี (คน)	รวม
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2	2	19	23
คณะรัฐศาสตร์	1	-	1	2
คณะวิทยาการสื่อสาร	-	-	4	4
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2	2	45	49
คณะศิลปกรรมศาสตร์	-	-	4	4
คณะศึกษาศาสตร์	1	2	22	25
วิทยาลัยอิสลามศึกษา	3	1	10	14
สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา	-	1	1	2
สำนักงานอธิการบดี วิทยาเขตปัตตานี	4	-	15	19
สำนักวิทยบริการ	1	1	10	12
สำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง	1	1	4	6
รวมทั้งหมด	15	10	135	160

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยปรับปรุงจากแบบสอบถามของสังวาลย์ วรรณกุล (2544) และมาโนช โนราช (2549) ให้สอดคล้องกับประเด็นเนื้อหาและขอบเขตการวิจัยที่กำหนด แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ศาสนา รายได้/เดือน หนี้สิน ประเภทหนี้สิน สุขภาพ ปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ ตำแหน่ง คณะ/หน่วยงาน ระยะเวลารับราชการ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อสภาพการทำงานในขณะที่รับราชการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 6 ด้าน ได้แก่ นโยบายและการบริหารงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ค่าตอบแทน สภาพแวดล้อมในการทำงาน และความมั่นคงในการทำงาน จำนวน 24 ข้อ และการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษียณก่อนกำหนด จำนวน 16 ข้อรวมเป็นจำนวน 40 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ เพื่อวัดเจตคติตามเทคนิคของลิเคิร์ต (Likert technique) หรือลิเคิร์ตสเกล (http://www.wijai48.com/pdf/likert_scale.pdf, สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2554) แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยแบ่งกำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	1 คะแนน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษียณก่อนกำหนด มี 3 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check - list)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามข้อเสนอแนะอื่นๆการเข้าร่วมโครงการเกษียณก่อนกำหนด ลักษณะเป็นมีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check - list) จำนวน 2 ข้อ และเป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะการเข้าร่วมโครงการเกษียณก่อนกำหนด

4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

4.1 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอบริการที่ปรึกษาโครงการเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ครอบคลุมเนื้อหา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขความสมบูรณ์ของเนื้อหาและส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาให้ครอบคลุม มีความชัดเจน มีความเหมาะสมของคำถามและมีความเหมาะสมของการจัดลำดับคำถามเนื้อหา

4.2 การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้เพื่อให้ได้ความถูกต้องจึงนำไปตรวจสอบในเบื้องต้น ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเพื่อการทดสอบ จำนวน 30 ชุด กับข้าราชการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตอื่นที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างศึกษาจำนวน 30 ราย

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม โดยมีหนังสือนำจากผู้อำนวยการกองการ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีคำอธิบายรายละเอียดถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้กับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 160 ชุด

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมานำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ศาสนา รายได้/เดือน หนี้สิน ประเภทหนี้สิน สุขภาพ ปัจจัยการปฏิบัติงาน ได้แก่ ตำแหน่ง คณะ/หน่วยงาน ระยะเวลารับราชการ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานในขณะที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และปัจจัยเชิงสาเหตุในการเข้าร่วมโครงการเกษียณก่อนกำหนด จำนวน 40 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

ในการแปลความหมายเพื่อวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานในขณะที่กลุ่มตัวอย่างรับราชการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และเหตุผลในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษียณก่อนกำหนด แปลผลโดยแบ่งค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ค่าพิสัย (คะแนนสูงสุด-คะแนนต่ำสุด) หารด้วยจำนวน ระดับที่ต้องการวัด สำหรับเกณฑ์ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ $(5 - 1) / 5 = 0.8$ แล้วจึงแบ่งกลุ่มตามคะแนนเป็น 5 ช่วง คือ

ระดับคะแนน	1.00 – 1.80	แปลความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ระดับคะแนน	1.81 – 2.60	แปลความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ระดับคะแนน	2.61 – 3.40	แปลความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน	3.41 – 4.20	แปลความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ระดับคะแนน	4.21 – 5.00	แปลความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3. เปรียบเทียบระดับปัจจัยเชิงสาเหตุในการเข้าร่วมโครงการเกษียณก่อนกำหนดของข้าราชการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีตามปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านการปฏิบัติงานโดยวิเคราะห์ Independent t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างรายคู่ หลังการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแล้วพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อปัจจัยเชิงสาเหตุในการเข้าร่วมโครงการเกษียณก่อนกำหนดใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

5. ประมวลข้อเสนอแนะต่อการเข้าร่วมโครงการเกษียณก่อนกำหนดลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Question) สรุปเรียบเรียงข้อเสนอแนะต่าง ๆ นำเสนอเป็นความเรียง